

Lausunto

§ 16 a- e

Covid-19 -epidemian nykytilanteessa ei ole mahdollista merkittävästi vaikuttaa epidemian kulkuun rajavalvontatoimilla ja koronatodistuksilla.

Periaatteellisella tasolla olisi järkevää keventää lainsäädäntöä niin, että rajatoimien käynnistäminen mahdollistuu pandemiatilanteessa nopeammin kuin covid-19 –pandemian alkuvaiheissa voimassa ollut lainsäädäntö salli, ja siinä mielessä ehdotetut lakipykälät ovat perusteltavissa. On kuitenkin kyseenalaista, onko niitä järkevää säätää enää vuoden 2022 loppupuoliskolle, koska covid-19 –muunnosten tuloa Suomeen ei ehdotetuilla lakipykälillä voi merkittävästi hidastaa: suomalaisten rokotuskattavuus on jo niin korkealla tasolla kuin se on mahdollista nostaa, ja annetut rokotteet antavat suojaa todennäköisesti ainakin kohtuudella uusienkin virusmuunnosten aiheuttamaa vakavaa infektiota vastaan.

Lakipykälää voitaisiin tarvita siinä hypoteettisessa tilanteessa, että maailmalla nopeasti leviää uusi virusmuunnos, joka väistää nykyisten rokotteiden suojaa, ja pian saatavilla olisi uudenlainen tätä virusmuunnosta vastaan suojaava rokote, jota odoteltaessa epidemia-aallon lykkääminen saattaisi olla järkevää. Se, että tilanne olisi edessä seuraavan puolen vuoden aikana, on epätodennäköistä. Jos pykälät 16 a-e kuitenkin katsotaan välttämättömiksi tulevien kuukausien varalle, pitää niiden käyttöönoton sallivan toimeenpanolain olla riittävän tiukka, ja perusteena lain käyttöönotolle täytyy olla THL:n asiantuntijaharkinta. Esimerkiksi poliittinen paine tai elinkeinoelämän toive rajavalvontatoimiin ja rajatestaamisen käynnistämiseen ei voi olla riittävä peruste käynnistää vain rajallista hyötyä tuottavaa toimintaa, joka vie valtavasti resursseja ja rajoittaa perusoikeuksia.

§ 58 a-g,

§ 59 a-e

Se, että myös elinkeinotoimintaa harjoittavien toimijoiden tilojen sulkeminen mahdollistettaisiin kunnan tartuntataudeista vastaavan viranomaisen päätöksellä, on erittäin suuri periaatteellinen päätös. Eturistiriitojen ja jääviyden uhka on merkittävä. Päätösvallan siirtämistä ei ole järkevää tehdä näin nopealla aikataululla ja lyhyeksi ajaksi kuin lakiluonnosehdotuksessa nyt on kyse.

Lakiehdotuksella haetaan alueellisen päätöksenteon lisäämistä, mikä sinänsä on hyvä suuntaus. Mikäli päätöksenteko elinkeinotoiminnan keskeyttämisestä siirretään kunnan viranomaiselle, pitäisi kuitenkin samalla mahdollistaa se, että päätös voidaan rajata yksittäisen toimijan toimintaan. Nykyinen lainsäädäntö Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston lakiasiantuntija-arvion mukaan koskee aina alueen kaikkia kyseisen alan toimijoita, eikä keskeyttämismääräystä ole ollut AVI:nkaan päätöksellä ollut mahdollista suunnata yksittäiseen toimijaan, jonka toiminta on aiheuttanut paikallisen epidemiarypään.

Tampere 2.5.2022

LT Sirpa Räsänen

Tartuntataudeista vastaava lääkäri Tampere ja Orivesi